

Халавчук Валерій Олегович
valera.halavchuk@gmail.com

Науковий керівник:
Чудик-Білоусова Н. І., професор кафедри
трудового, земельного та господарського права,
к. ю. н., доц.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні, в Україні відбуваються процеси глобалізації і діджиталізації. Слово слово "діджитал" вже декілька років у всіх на вустах. Цей неологізм, який увійшов в українську мову лише кілька років тому, є транслітерацією англійського «digitalization» - це значення являє собою спрощену форму більш точного терміну «цифрова трансформація» та є проявом глобальної цифрової революції [1]. За законодавством України, цифровізація - насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливує інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір [5].

Цифрова трансформація дає поштовх до розвитку політичної активності молоді. Інструменти електронної демократії підвищують участь громадян у процесі прийняття рішень. Криза Covid-19 показала, що цифрові технології мають важливе значення для нашої економіки та повсякденного життя. Люди зробили великий цифровий стрибок під час цієї кризи, перемістивши свою роботу, навчання та соціальне життя в Інтернет. Але локдаун також виявив прогалини в нашій цифровій інфраструктурі [8].

У сфері надання публічних послуг, застосування інформаційних технологій сприяє більш ефективному вирішенню проблем за допомогою не тільки оптимізації, зменшення бюрократії і зниження бюджетних витрат на ці цілі, а й підвищення довіри до влади споживачів публічних послуг. Вони економлять час, отримують необхідні саме їм в їх життєвій ситуації послуги, тим самим отримуючи від держави очікувані результати, реалізують свої законні інтереси, частково досягають поставлених цілей за допомогою держави.

Кобзев І., Косенко В. та Мельников О. стверджують, що сучасні процеси діджиталізації публічного управління диктуються міжнародними правовими нормами та регулюються вимогами українського законодавства відповідно до

напрямів та цілей державної політики. Наприклад, слід відмітити спеціальні положення Хартії Європейського союзу, відповідно до яких затверджується міжнародне право поширювати інформацію без будь-якого втручання з боку органів державної влади. На додаток, як приклад побудови цифрового уряду необхідно звернути увагу на європейський «План розвитку електронного уряду на 2016-2020 роки. Прискорення цифровий трансформації уряду». Що спрямовано на введення інноваційних соціальних технологій план та на розвиток здатності взаємодіяти [3, с. 147].

Крім цього, Україна долучається до ISA2 Programme – програми Європейської комісії, яка підтримує розроблення цифрових рішень, що дозволяють державним інституціям надавати підприємствам та громадянам Європи якісні електронні послуги завдяки використанню єдиних принципів, стандартів та сумісних систем [7].

Ми погоджуємось з думкою Пігарєва Ю. та Костенюк Н., що до основних частин технологій діджиталізації публічного управління в Україні сьогодні, можна віднести:

- багатоканальне інформування та залучення громадян. Тобто, органи публічної влади починають використовувати соціальні мережі та месенджери для спілкування з громадськістю, залучення їх до політичних процесів, вироблення конкретних політичних рішень та обговорень важливих питань. Також в сьогоденнішніх реаліях, важлива інформація швидше розповсюджується саме через соціальні мережі [6];

- digital workplace (цифрове робоче місце) . Передбачає підбір кадрів, які вміють працювати з новітніми цифровими технологіями, що допомагає підвищити ефективність та мобільність працівників та організації. Такі «цифрові» робочі місця зменшують витрати на апаратне забезпечення, відрядження, приміщення, проблеми під час сплесків епідемій та хвороб;

- електронна ідентифікація громадян. Зростаючі обсяги цифрових даних, якими оперує держава та громадяни під час надання публічних послуг, потребують посилення надійності цифрової ідентифікації. Отже, необхідне формування безпечного інформаційно-комунікаційного простору, що забезпечуватиме доступ населення до ключових послуг та ресурсів [8];

- сучасна технічна забезпеченість. Наявність в пунктах надання громадських послуг автоматизованих машин, сучасних технологій для поліпшення надання існуючих та створення нових послуг;

- «цифрові» державні платформи. Метою сучасної сервісної політика держави є одночасне підвищення якості державних послуг, оптимізацію

кількості публічних службовців та скорочення бюджетних витрат, на апарат управління, натомість залучення цих коштів в більш корисне русло. Успішним прикладом цифрової державної платформи може слугувати найпопулярніший додаток в Україні - «Дія» (скорочено від Держава і я) – мобільний додаток, як і Єдиний веб-портал електронних послуг являються частиною проекту «Держава в смартфоні» [2], [4, с. 95].

Загалом, можемо зазначити, що використання діджитал технологій сприяє значному розширенню функціональних можливостей органів публічного управління, і вже можна прослідкувати такі позитивні результати, як надання якісних електронних послуг без витрачання зайвого часу та відхід від застарілої бюрократичної форми обслуговування громадян, удосконалення інформаційних комунікацій в партнерстві державних органів та громадськості, зменшення фінансових витрат при наданні публічно-управлінських послуг.

На додаток, можна взяти до уваги успіхи цифрової державної платформи Дія. Цифрові документи в додатку мають таку ж юридичну силу, як і фізичне посвідчення. Україна — перша у світі країна з цифровими паспортами та четверта - з водійськими правами у Європі, "Дію" приймають у 10 міжнародних аеропортах, банках, на пошті, в поїздах та мережах магазинів. Також дія розміщує в собі один із найважливіших документів в сьогоднішніх реаліях – COVID сертифікати. Лише додатком вже користуються понад 10 млн громадян (станом на вересень 2021 року), а додатком і порталом більше 13 млн людей (станом на лютий 2021 року) [2].

Отже, діджиталізація публічного управління є одним із найбільш дієвих механізмів удосконалення процесів надання державних послуг та моніторингу цього процесу. Україна впевнено крокує зі всім світом і щодня реалізує інноваційну технологічну політику на основі розробки і використання різних цифрових систем, що виводить державотворчі процеси на новий, сучасний рівень. Державно-управлінські послуги розвиваються щодня і найближчим часом, в Україні, завершиться створення єдиного, функціонуючого, ефективного електронно-цифрового простору, в який забезпечить впорядковане державно-приватне співробітництво.

Список використаних джерел:

1. «Діджиталізація» — слово 2019 року в Україні за версією онлайн-словника «Мислово». (2019). URL: <https://itc.ua/news/didzhitalizacziya-slovo-2019-roku-v-ukrayini-za-versiyeyu-onlajn-slovnika-mislovo/>.
2. Е-урядування – ключ до реформ в Україні. Міністерство цифрової трансформації України: вебсайт. URL: <https://www.e.gov.ua/ua/news/e-uryaduvannya-klyuch-do-reform-v-ukrayini>.
3. Кобзев І.В., Косенко В.В., Мельников О.Ф. Цифрова трансформація публічного управління. Yunona Publishing, 2021. С. 145-152. URL: https://openarchive.nure.ua/bitstream/document/16271/1/1Melnykov_2021_145-152.pdf
4. Пігарев Ю. та Костенюк Н. Діджиталізація публічного управління як чинник цифрової трансформації України. Актуальні проблеми державного управління, 2021. №2. С. 92-96. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/237257>
5. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>
6. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
7. Україна долучається до ISA2 Programme // TAPAS. URL: <https://tapas.org.ua/all-uk/news-uk/ukraina-doluchaietsia-do-isa-programme/>.
8. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020): Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року: Проект. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.